

Struktur och språk i Sjöbevakningsväsendets rapporter 1936

Roosa Tuomi

Kandidatavhandling

Institutionen för språk- och översättningsvetenskap

Humanistiska fakulteten

Åbo universitet

Maj 2025

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck –järjestelmällä

Kandidatavhandling

Nordiska språk

Roosa Tuomi

Struktur och språk i Sjöbevakningsväsendets rapporter 1936

Antal sidor: 38

Denna kandidatavhandling handlar om strukturen och språket i Sjöbevakningsväsendets rapporter år 1936. Syftet med avhandlingen är att utreda om det fanns någon slags gemensam struktur i de utarbetade rapporterna vid Sjöbevakningsväsendets Norra distrikt år 1936. Dessutom analyseras det i avhandlingen om det finns typiska drag från 1930-talet i språket. Därutöver diskuterar avhandlingen även tilltal som är kännetecknande för en militär organisation.

Materialet i undersökningen består av rapporter från Sjöbevakningsväsendet och närmare sagt dess Norra distrikts 1936. Syftet är att ge en översikt över rapporterna genom att svara på forskningsfrågorna men inte att försöka skapa en helhetsbild av alla Norra distrikts rapporter under det ifrågavarande året. Metoden är kvalitativ och jag använder Hellspongs modell i analysen av innehållet i rapporterna.

Vad gäller språket i rapporterna kan man notera påverkan från den nysvenska perioden. Den syns bl.a. i partikelverb och långa samt komplicerade meningar med många bisatser.

Resultaten visar att det sannolikt inte har funnits en färdig dokumentmall eller etablerat sätt att skriva rapport. Detta är förklarligt i en ung organisation som Sjöbevakningsväsendet var på 1930-talet. Dessutom kan man konstatera att det finns typiska drag för militära organisationer i varje rapport, dvs. militärt tilltal och formella sätt att formulera innehållet.

Nyckelord: Sjöbevakningsväsendet, rapport, tilltal

Innehållsförteckning

Sammandrag

1	Inledning	5
1.1	Syfte	6
1.2	Material och metod	6
1.3	Disposition	7
2	Teoretiska utgångspunkter	8
2.1	Vad är en rapport?	8
2.2	Att analysera texter	9
2.3	Det svenska språket under 1930-talet	9
2.4	Sjöbevakningsväsendet	10
2.5	Militär kontext	11
3	Analys	13
3.1	Översikt över rapporterna	13
3.2	Strukturen i rapporterna	17
3.2.1	Sidhuvud	17
3.2.2	Inledning	18
3.2.3	Mittdel	19
3.2.4	Avslutning	20
3.2.5	Underskrift	20
3.2.6	Sammanfattning	21
3.3	Språkliga särdrag i rapporterna	22
3.3.1	Tilltal	22
3.3.2	Ortnamn och datum	22
3.3.3	Kännetecknande drag i språket	24
3.3.4	Satser och meningar	25
4	Sammanfattning och diskussion	26
	Litteratur	28
	Bilagor	29
	Bilaga 1. Rapport till Herr Kommendörkapten BB, Vasa	29

Bilaga 2. Till staben för SBV	31
Bilaga 3. Rapport till OB-vikens distriktschef Herr kommendörkapten BB	33
Bilaga 4. Rapport	35
Bilaga 5. Till chefen i sjöbevakningsdistriktet P	37
Bilaga 6. Till Staben för S.B.V	38

1 Inledning

För myndigheter har det alltid varit vanligt och viktigt att informera varandra och allmänheten om olika händelser och prestationer i form av skrivna rapporter. Detta har alltid gällt även militära organisationer och deras rapportskyldighet som har försett det högre ledningsorganets behov av information.

I rapportskrivande har skribenten en central roll för formulering av språket och strukturen. Rapporter borde beskriva händelser eller prestationer så att mottagaren får grundlig information om det som avsändaren vill rapportera. Numera skickas olika rapporter via e-post och tack vare modern teknik är det lätt att korrigera och tillägga information även efteråt. Mottagaren kan också snabbt fråga efter tilläggsuppgifter om något saknas. Tidigare har rapporter skrivits för hand och skickats per post. Då har det varit viktigt att allt relevant står i rapporten från början. Det har med andra ord varit viktigare att få allt innehåll skrivet i rapporten förut än vad som är fallet i dag.

Denna kandidatuppsats handlar om rapporter som har utarbetats vid Sjöbevakningsväsendets N-distrikt år 1936, dvs. ett par innan Finland deltog i vinterkriget och fortsättningskriget. Sjöbevakningsväsendet grundades 1930 för att förhindra smuggling, upprätthålla ordning och bistå dem som råkat i sjönöd. Som organisation var Sjöbevakningsväsendet ung och dess personal hade olika bakgrunder.

Det har gått nästan 90 år sedan dessa rapporter skrevs. Det innebär att sättet att skriva rapporter kan tänkas ha varit annorlunda på 1930-talet än i dagens samhälle. Avhandlingens syfte är att presentera språkliga och strukturella drag i rapporterna från 1936.

Numera är det vanligt att militära organisationer skriver rapporter om olika händelser, prestationer eller övningar. Inom en militärt organiserad organisation finns det vissa konventioner och traditioner att skriva rapport som innehåller till exempel tilltal som är vanligt för militärpersonal men kanske inte för den stora allmänheten. Det är på många sätt intressant att utreda hur de undersökta rapporterna från 1936 skiljer sig från dagens sätt att skriva rapport.

1.1 Syfte

Syftet med min kandidatsuppsats är att analysera strukturen och språket i de utvalda rapporterna från Sjöbevakningsväsendet Norra distrikt år 1936. Jag har formulerat tre forskningsfrågor:

- Hur har rapporterna sammanställts?
- Vilken struktur har rapporterna?
- Vad är kännetecknande för språket?

Med hjälp av den första forskningsfrågan ger jag en översikt över rapporterna. Jag analyserar vem som är mottagare och avsändare, vad rapporten handlar om och hur rapporten förmedlar informationen. Den andra forskningsfrågan fokuserar på strukturen i rapporter, t.ex. vilka delar som ingår i en rapport. Den tredje forskningsfrågan koncentrerar sig på språket, till exempel hälsningsfraser, tilltal, ortnamn, satser och meningar.

Syftet med denna kandidatuppsats är inte att skapa en helhetsbild av alla Norra distrikts rapporter under år 1936 utan att ge en översikt över strukturen och språket i ett antal utvalda rapporter. Rapporternas innehåll är inte heller relevant för studien. Däremot är det intressant att kunna se om rapportskrivandet styrdes av enhetliga normer och om man kan se rapporterna som en egen texttyp.

1.2 Material och metod

Materialet i undersökningen består av Sjöbevakningsväsendets och närmare sagt dess Norra distrikts rapporter. Jag har valt ut sex rapporter som alla behandlar olika situationer, händelser eller prestationer inom sjöbevakningsväsendets verksamhetsområde. Fyra av rapporterna är handskrivna och två maskinskrivna. Längden på rapporterna varierar mellan två textstycken och en sida. Rapporterna bevaras i Västra Finlands sjöbevakningssektionens arkiv. För att kunna analysera rapporterna har jag fotograferat och renskrivit dem för att kunna behandla dem i datoriserad form.

Jag använder kvalitativ metod i min uppsats och Hellspongs (2001:55) modell för textanalys. Materialet analyseras med strukturell och språklig analysmetod. Strukturell analys innebär att jag ger en beskrivning av texternas disposition och uppbyggnad. Med språklig analys avser jag kännetecknande språkliga drag i rapporterna.

1.3 Disposition

Avhandlingen består av fyra kapitel. I detta kapitel har jag definierat mitt syfte, presenterat mina forskningsfrågor, beskrivit metoden och materialet. I följande kapitel 2 förklarar jag centrala teoretiska utgångspunkter. I kapitel 3 analyserar jag mitt material och ger svar på mina forskningsfrågor. I kapitel 4 sammanfattar jag resultaten och avslutar med diskussion.

2 Teoretiska utgångspunkter

I detta kapitel definierar jag begreppen rapport, tilltal och den militära kontexten som framträder bakom rapporterna. Utöver detta presenterar jag svenska språket på 1930-talet. Jag beskriver Sjöbevakningsväsendets historia kortfattat och på allmän nivå genom att presentera den mest relevanta bakgrundsinformation.

2.1 Vad är en rapport?

Enligt Terminologicentralen (Terminologicentralen 2024) definieras rapport som ”myndighetshandling i vilken en part eller en myndighet lämnar en myndighet eller någon annan behörig aktör de uppgifter som krävs för avgörande av ett inlett förvaltningsärende”. En rapport är en formbunden utredning som lämnas i en viss situation. Rapport kan också definieras som en typ av text som ger en utredning, dvs. är en utredande text. Utredande texter är en av framställningsformerna hos Hellspong & Ledin som räknar upp totalt fyra framställningsformer hos brukstexter som tabell 1 visar. De bygger på textens språkliga egenskaper.

Tabell 1: De fyra framställningsformerna enligt Hellspong och Ledin (1997:21)

	Länk	Framställningsform
1.	Temporal	Berättande
2.	Additiv	Beskrivande
3.	Adversativ	Argumenterande
4.	Kausal	Utredande

Som tabell 1 visar är utredande texter kausala men de har även drag av argumentation. Hellspong och Ledin (1997:23) definierar utredande texter som texter som fokuserar på orsaksförhållande men texten kan innehålla beskrivande och berättande inslag.

Adelswärd (1995:116–117) nämner att skrivna rapporter är ett av de tre målsättningarna för det institutionella samtalet och definierar rapport som sammanfattning av det institutionella samtalet och gjord för dess egna syften. Adelswärd behandlar samtalet mellan institutionella representanter och lekmän men när det gäller samtalet inom institution kan man se liknande drag som Adelswärd presenterar. Till dem hör exempelvis följande:

- *ska lösa en bestämd uppgift som förutsätter speciella roller och relevansprinciper*

- *har en typisk struktur*
- *har klar rollfördelning mellan deltagarna*

Rapporter kan även beskrivas som myndighetstexter om det är en myndighet som är avsändare av rapporten (Tolvanen 2016:18). I samband med myndighetstexter är termen klarspråk aktuellt i dagens samhälle och myndighetstexterna beskrivs ofta genom att definiera vad klarspråk innebär. (ISOF 2025)

2.2 Att analysera texter

Hellspång (2001:55) presenterar en analysmetod för att skapa en överblick över en text. Det är en kommunikationsanalys med fyra frågor. Med hjälp av den första frågan *vem talar i texten* får man inte reda på endast sändarens identitet utan också den position som hen intar och den bild som hen ger av sig själv. Den andra frågan är *vem talar sändaren till* där frågan också gäller vilka som faktiskt läser texten. Med den tredje frågan *i vilken situation talar sändaren till mottagaren* tar hänsyn till yttre förhållanden i texten och vad sändaren vill uppnå med texten. Den sista frågan *hur är texten anpassad till sin situation* fokuserar på vad texten säger och hur den är formulerad. I analysen använder jag denna modell för kommunikationsanalys för att skapa en helhetsbild av rapporterna.

2.3 Det svenska språket under 1930-talet

År 1906 brukar allmänt betraktas som början på den nysvenska perioden i svenska språkets historia. Den svenska riksdagen hade fattat beslut om en stor stavningsreform som motiverade övergången från nysvenska till nusvenska året innan (1905) (Pettersson 2005:166–168). Den svenska som användes under 1930-talet i Sverige och Finland hör därmed till nusvenska. Hur den skiljer sig från dagens moderna svenska kommer att presenteras i det följande.

I yngre nysvenska använde man verbens långa former i presens och i infinitiv, till exempel *bliva, taga, giva* och *hava*. För nusvenska är det kännetecknande med korta former av dessa verb, dvs. *bli, ta, ge* och *ha*. (Bergman 1968:190–191) Gällande partikelverb under nusvensk tid börjar man oftare använda lösa verbförbindelser i stället för sammansatta former. Exempelvis övergick *överenskomma* och *igenkänna* till *komma överens* och *känna igen*. De

sammansätta verben anses enligt Molde och Ståhle (1970:14) mer formella och används i tyngre och mer officiella texttyper i skriftspråk.

Gällande meningsbyggnaden minskar påverkan från latin och tyska så att meningarna blir kortare (Molde & Ståhle 1970:14–15). Molde och Ståhle (1970:28) konstaterar också att man delar upp texten i mindre delar enheter i stället för långa och komplicerade meningar med många bisatser.

2.4 Sjöbevakningsväsendet

Den 1 juni 1930 trädde i kraft en förordning om Sjöbevakningsväsendets uppgifter. Sjöbevakningsväsendets uppgift var att upprätthålla ordning och säkerhet inom de områden av riksgården till sjöss som var förordnade till Sjöbevakningsväsendet. Till dessa hörde obehörig godsbefordran till sjöss, kontroll av sjötrafiken med viss precisering, särskilt nämnda tulluppgifter, att utföra polisuppsikt och hjälpa nödställda till sjöss. Regeringen försökte skapa förutsättningar för att kunna anlita Sjöbevakningsväsendet i landsförsvar. De militära dimensionerna doldes i förberedelsefasen på grund av rädsla för avslag och fördröjning av förordningen. Skriven mellan raderna fanns i regeringens proposition möjligheten att använda sjöbevakningsväsendet som en del av rikets försvar. (Sundbäck 2005:15–16, 22)

Under seglingssäsongen 1930 började Sjöbevakningsväsendet att fungera med utrustning och personal från tullverket. Därutöver rekryterades ordinarie officerare från Kustflottan. Under 1930-talet grundades totalt 21 sjöbevakningsstationer. Bevakningsfartyg och sjöbevakningsstationer fungerade under tre sjöbevakningsdistrikt. Finska vikens sjöbevakningsdistrikt (S-distriktet) omfattade området från Ladoga och kusten vid Finska vikens ända till västra gränsen i Nylands län. Ålands kustbevakningsdistrikt (A-distriktet) omfattade Ålands territorium och Skärgårdshavet, Raumo och Björneborg. Resten av Bottniska viken bildade Bottniska vikens distrikt (P-distriktet). Varje distrikt leddes av en egen byrå, som bestod av en distriktschef, en kurir och en kontorist, till exempel var P-distriktsbyrås stationeringsort i Vasa. Sjöbevakningsväsendets verksamhet leddes från Sjöbevakningsväsendets stab i Helsingfors. I slutet av juni 1930 utnämndes kommandörkapten Miittinen till tjänsten som chef för Sjöbevakningsväsendet. (Sundbäck 2005:16–20, Maritimcentret Vellamo 2025)

Med anledning minskad spritsmuggling ändrades Sjöbevakningsväsendets uppgifter. Det övergick till att utföra andra uppgifter som sjöräddnings- och polisuppgifter. På P-distriktets

område slutade smugglingen i mitten av årtiondet och efter det var polisuppgifterna de som sysselsatte mest. (Sundbäck 2005:28)

Att de militära dimensionerna doldes under lagberedning hade en stor påverkan på Sjöbevakningsväsendets karaktär. Sjöbevakarna ansåg att de var poliser som bekämpade smuggling och att de inte grundade en hjälpstyrka för sjöförsvaret. Enligt lagen hade Sjöbevakningsväsendet militär ordning. (Sundbäck 2005:36)

Förbudslagen var i kraft till 5.4.1932. Efter detta ändrades Sjöbevakningsväsendets karaktär och den allmänna polisverksamheten fick mera fotfäste samt jakt- och fiskeövervakning. Hösten 1939 hade situationen mellan Finland och Sovjetunionen blivit spänd och militära repetitionsövningar ordnades i början av oktober. På den tiden hamnade Sjöbevakningsväsendet i en situation där det ställdes under Marinen och dess fartyg övergavs delvis till Marinen. Den 12 oktober upphörde Sjöbevakningsväsendets självständiga verksamhetsperiod och den underställdes i sin helhet till försvarsmakten. Efter fortsättningskriget blev Sjöbevakningsväsendet en del av Gränsbevakningsväsendet. (Saressalo 2022:26–27)

2.5 Militär kontext

Som nämnts i det föregående var Sjöbevakningsväsendet militärt organiserat vilket på 1930-talet var skrivet mellan raderna i lagen. I detta avsnitt kommer jag att beskriva den militära kontexten bakom rapporterna.

Det allmänna tjänstereglementet (2017:7) ger enhetliga beteendemönster och verksamhetsmodeller för beväringar och stampersonal. Det senaste reglementet bygger på finländska militära traditioner och stöder försvarsmaktens värdegrund. Enligt det tilltalas soldater enligt deras militära grad samt en förman och hans eller hennes underordnade när varandra. I formella situationer används också pronomenet *ni* som tilltalsform. (2017:19) Det här beteendemönstret används också i skrivna texter och det är ett karaktäristiskt drag som kan generaliseras när det är fråga om en militärt organiserad myndighet.

Enligt Hellspong och Ledin (1997:173) är tilltal viktigt för att sätta läsaren i rätt mottagarroll. Valet av tilltal avspeglar både vår kulturella bakgrund och vår personliga inställning till samtalspartnern och situationen (Fremer 1998:1). Utgående från det inställningsperspektiv som Fremer presenterar Hellspong och Ledins mottagarroll kan man konstatera att tilltalet har en viktig roll i hur skribenten förhåller sig till mottagaren. Det är också

centralt vice versa, dvs. hur mottagaren tar emot information om man inte har använt tilltal. Däremot vet man mindre om tilltal i militära kontexter vad gäller skriven text.

I synnerhet gällande Sjöbevakningsväsendets militära kontext och de utvalda rapporterna i avhandlingen kan man konstatera att det till kansliet vid varje Sjöbevakningsdistrikt hörde chef, ordonnans och kontorist på 1930-talet. Varje fasta station hade en underofficer som chef och 6–8 man som patrullerade på farkoster eller vinterfärdmedel. (Säteri 1969:161) Chef för P-distriktet var kommendörkapten Hilding Enqvist under hela distriktets existens (Säteri 1969:171).

3 Analys

I detta kapitel analyserar jag mitt material, dvs. sex rapporter från Sjöbevakningsväsendet år 1936. Först ger jag en översikt över rapporternas innehåll i 3.1. I 3.2. är fokus på rapporternas struktur och disposition och slutligen i 3.3 utreder jag språkliga drag i rapporterna.

3.1 Översikt över rapporterna

Analysen inleds med en översikt över rapporternas avsändare, mottagare och innehåll. Sedan övergår jag till Hellspongs analysmetod som presenteras i 2.2. Varje rapport behandlas separat. Alla personnamn som används i rapporterna har anonymiserats.

Tabell 2: Översikt över rapporterna i materialet

Rapport/datum	Avsändare	Plats	Mottagare	Plats	Innehåll
Rapport 1/	undersergeant AA	-	Herr kommendörkapten BB	Vasa	misstänkt spritsmuggling
Rapport 2/	Undersergeant CC	Jakodstad, Mässkär	Staben för SBV	-	Verksamhetsberättelse
Rapport 3/	Båtsman DD	Åbo	Herr kommendörkapten BB	-	Anskaffningsbegäran och åtgärd
Rapport 4/	Undersergeant CC	Jakobstad	-	-	Sjöräddningshändelse
Rapport 5/	Undersergeant EE	Gamlakarleby	Till chefen i sjöbevakningsdistriktet P	-	Olagligt sikryssja
Rapport 6/	Undersergeant EE	Jakobstad	Till Staden för S.B.V	-	Verksamhetsberättelse

Rapport 1 handlar om ett fartyg som är misstänkt för spritsmuggling. Fartyget kunde inte granskas eftersom patrullen var på fel ställe vid tillfället. Om fartyget påträffas igen kommer det att granskas och man undersöker eventuella smugglingsrutter. I texten talar sjöbevakningens undersergeant AA. Rapport 1 ger inga andra tilläggsuppgifter för att klargöra hans ställning. Antagligen är han i överordnad ställning på grund av att han har skickat rapporten till chefen för P-distriktet, dvs. kommendörkapten BB.

Med valt tilltal anger man att rapporten på riktigt är adresserad till BB utan att kontoristen läser den först. Rapport 1 ger den uppfattningen att skribenten är besviken på att de inte kunde granska båten och ta reda på om den smugglade sprit. Skribenten nämner i slutet av rapporten att om båten påträffas igen kommer den att granskas. Skribenten vill på sätt och viss förklara varför båten inte granskades men också ge ett intryck av att båten kan vara en potentiell smugglare.

Texten i rapporten lämpar sig till stor del bra till sin situation. Den är inte formellt skriven och den reflekterar mycket över skribentens attityd till händelsen vilket ger oprofessionellt drag till rapport.

Rapport 2 är verksamhetsberättelsen för året 1936. Rapporten börjar med beskrivning av utrusningsläget. I rapporten talar undersergeant CC. I underskriften nämns att han är befälhavare. I texten finns ingen hänvisning till om han är befälhavare till någon av de båtar som han skriver om. I rapportens datering står det "Mässkär" som var en sjöbevakningsstation och det kan innebära att han var i överordnad ställning, som avsnittet 2.4. beskriver underofficer.

Rapport 2 riktas till staben för Sjöbevakningsväsendet och inte till en viss person eller byrå. Förmodligen är rapporten en årlig rapport som ska skickas automatiskt till Sjöbevakningsväsendets stab. Detta stöds också av de tre första orden "*får härmed avgiva*" i inledningen, dvs. att enheterna rapporterar årligen sina prestationer.

Skribenten har troligen skrivit enligt årlig rapporteringsperiod. Skribenten har skyldighet att informera om allt som har hänt på deras verksamhetsområde. I texten kan man se tydligt att den består av bara väsentliga händelser i kortfattad form.

Texten anpassar sig bra till situationen. Den berättar allt som är värt att nämna och kompletterar dessutom att vissa åtgärder inte har påträffats på deras område.

Rapport 3 handlar om en dävert som hade skickats från Vasa och som var för kort för båten och reparation av propelleraxlarna. Själva rapporten är skriven på bläckpenna men den innehåller också text skriven på blyertspenna. Vid sidan om texten har någon skrivit på finska att "*Vastattava että saa tulla toimeen yhdellä taavetilla*", "*hyväksytty*" och underskrift. Den är skriven på någon annan och den hör inte till själva rapporten. Detta hänvisar till att antingen mottagaren eller någon annan har skrivit svaret i den ursprungliga rapporten.

I texten talar en sjöbevakningsbåtsman och befälhavare för VMV 4 DD som rapporterar om reparation och en felaktig dävert därför att fartygsbefälhavaren ansvarar för fartyget och dess besättning.

Rapporten är riktad till distriktschefen och kommandörkaptenen BB. Skribenten har angett ställning och militärgrad i tilltalet som kan hänvisa till skribentens normala artighet eller att han har velat göra det på grund av att påskynda leverans av ny dävert. Blyertsanteckningen kan tolkas antingen som en minnesanteckning för personen själv eller till någon annan som ger officiellt svar.

Med hjälp av texten vill skribenten ha ny dävart till fartyget och rapportera om reparation som har gjorts till propelleraxlarna. Med tanke på ordvalet i tilltalet är det tydligt att skribenten ville ta upp förslaget så artigt som möjligt.

Texten passar bra till situationskontexten. Som redan nämnts i det föregående är det uppenbart att skribenten ville vara så artig som möjligt. Han ville förklara varför den nya dävarten är felaktig och om det nya förslaget blir godkänt, måste installeringen annulleras.

Den fjärde rapporten i materialet handlar om en sjöräddningshändelse där bogserbåten Marina körde på grund. Rapporten handlar om den räddningsinsats som gjordes. Under räddningsoperation var det mycket dåligt väder varför räddningsinsatsen måste förflyttas till följande dag.

I rapporten talar sjöbevakningens undersergeant CC som var ombord på HV63. Rapportens avspeglar att han var ansvarig för räddningstjänster på sjöbevakningens sida. Rapporten har sannolikt riktats till sjöbevakningsväsendets stab på grund av anteckning S.B.W i vänstra övre hörn i pappret. Textens ändamål är att rapportera vad som har hänt och vilka åtgärder sjöbevakningen har vidtagit och varför.

Texten motsvarar bra situationen. Den förklarar vad som har hänt och var det har hänt. Den förklarar vilka åtgärder som har gjorts och i detta fall också varför någonting inte kunde göras.

Den femte rapporten handlar om olaglig ryssja som sjöbevakningens patrull hade hittat och överlämnat hos polisen. Rapporten hänvisar också att sjöbevakningsväsendet kommer att vidta åtgärder emot ägaren av ryssjan. I texten talar undersergeant EE. I slutet av rapporten nämner han att ha utarbetat rapporten för att påbörja utredningen. Det här visar att skribenten också är i överordnad ställning. Den andra orsaken till att anta överordnad ställning är hans underskrift i slutet av rapporten där det nämns att han är undersergeant (se närmare 2.4. som beskriver den organisatoriska strukturen inom sjöbevakningsväsendet).

Rapporten har riktats till chefen vid sjöbevakningsdistriktet. Som nämnts ovan fanns det också en kontorist som arbetade på chefens kansli. På grund av detta kan man konstatera att även om rapporten har riktats till chefen i distriktet kan kontoristen ha läst den först och därefter presenterat rapporten till chefen utan att denne själv har läst den. Med texten vill EE uppnå tillstånd att börja med utredning samt rapportera vad har hänt inom deras område och ge lägesbild om sändarens ansvarsområde.

Texten passar bra till sin situation. Den är kortfattad men ger innehållsmässigt mycket information. För läsaren har den säkert varit klar och gett tillräcklig information för att fatta

beslutet, dvs. om EE kan vidta åtgärder emot ägaren av ryssjan. Rapporten ger helhetsbild av en händelse, vem som har varit med, vad som har hänt, vad som kommer att hända efteråt och vilka åtgärder som redan vidtagit gällande ryssjan.

Rapport nummer 6 är verksamhetsberättelse för året 1936. Den börjar med att NV47 är sjösatt den 27 maj och har lyfts upp den 28 december. Inom verksamhetsområdet har inga observationer om smuggling och det konstateras att smugglingen har upphört på deras havsområde. På NV47 har inte heller påträffats lönnbränning, livräddning, sjöräddning eller tjuvskytta. Den enda åtgärden som vidtagits under året är en olaglig sikryssja.

I texten talar undersergeant EE som är befälhavare på NV47. Skribenten är densamma som för rapport 5. I denna rapport 6 är hans ställning befälhavare medan han var undersergeant på bevakningsbåten i rapport 5. I rapport 6 ger han verksamhetsberättelse för hela året, vilket bekräftar antagandet att han är i överordnad ställning.

Rapport 6 har riktats till staben för sjöbevakningsväsendet, inte till en viss person eller byrå. Förmodligen är rapporten en årlig rapport som ska skickas automatiskt till Sjöbevakningsväsendets stab. Detta stöds också av rapportens första mening där skribenten meddelad order hänvisar till brevet n:o 1883, dvs. att enheterna ska rapportera årliga prestationer.

Skribenten har skrivit rapporten enligt order. Skribenten har skyldighet att informera allt som har hänt på deras verksamhetsområde. I texten kan man se tydligt att det bara nämns väsentliga händelser i kortfattad form i rapporten.

Texten och situationen passar väl samman i rapporten som innehåller allt väsentligt och tillägger att vissa åtgärder inte har påträffats på deras område.

I 3.1. har jag behandlat de sex rapporterna i mitt material och gett en översikt över deras innehåll, uppställning och struktur enligt Hellspongs analysmodell. Som sammanfattning kan man säga att alla rapporter enligt analysen passar på den situation som den har skrivit. Det enda undantaget är att skribentens attityd framträder tydligt i texten vilket ger ett oprofessionellt intryck till mottagaren. Alla rapporter är adresserade antingen till sjöbevakningsdistriktets chef eller till staben för sjövakningsväsendet. Därutöver har alla skribenter en överordnad ställning, dvs. den befälhavande på stationen har varit den som rapporterar uppåt. Avslutningsvis kan man konstatera att det har varit vanligt att regelbundet rapportera om händelser och prestationer.

3.2 Strukturen i rapporterna

I detta avsnitt svarar jag på den andra forskningsfrågan och analyserar strukturen i rapporterna. För att göra detta har jag indelat rapporterna i fem delar som behandlas separat i egna avsnitt. Dessa fem delar är sidhuvud, inledning, mittdel, avslutning och underskrift.

Tre av de sex rapporterna är handskrivna på rutpapper (aningen större än A4), två är maskinskrivna på vanligt papper (aningen större än A4) och en rapport är skriven på vanligt papper som är tydligt mindre (aningen mindre än A4) än andra. En av rapporterna skrivna på vanligt papper, har också vattenstämpel. I fyra rapporter har skribenten använt indrag av varierande längd som visar att ett nytt stycke börjar. Två rapporter använder radbyte för att markera nytt textstycke.

Alla rapporter har rubrik (med tilltal), själva texten är indelad i stycken och rapporten avslutas med underskrift och vissa har använt radbyte.

3.2.1 Sidhuvud

Ett sidhuvud kan innehålla till exempel datum, ort eller stämpel som innebär att det finns någon slags dokumentmall. Tabell 3 visar markeringar och visar det inte verkar finnas någon dokumentmall som styr hur man placerar sidhuvudet.

Tabell 3. Sidhuvud

Rapport 1	Merivartiolaitos p-piiri GÅKA N:o _____ Liittyy: _____ Koskee:	den 2 X -36
Rapport 2	S.B.V MEKA 1936	Jakobstad, Mässkar den 31 den
Rapport 3	-	
Rapport 4	S.B.W MEKA	
Rapport 5	Det finns bara ”avskrift” som framställer att texten är renskrivit. Det finns inga anteckningar om datum, plats eller bokföring i den.	
Rapport 6	S.B.V ”N.V. 47” Jakobstad, den 31 dec. 1936	

Man kan konstatera att inte finns någon slags mönster i rapporterna när det gäller sidhuvud. Rapporterna 1, 2, 4 och 6 innehåller hänvisning till organisationen, såsom MEKA, GÅKA eller S.B.V. Rapporterna 3 och 5 har inga markeringar. Man kan konstatera att det har funnits olika

stämplar såsom i rapport 1. Varför alla rapporter har inte samma sidhuvudmarkeringar kan man spekulera i. Det kan bero på att vissa skribenter har varit noggrannare och följt med till exempel anvisningar om hur papper ska ser ut eller man har haft färdiga papper med viss typ stämpel eller någon annan orsak. I synnerhet kan man konstatera att analysen bevisar att det inte har funnits en enda dokumentmall för den som skrev rapporter.

3.2.2 Inledning

Med hjälp av inledning introduceras rapportens innehåll och därmed orsaken till varför rapporten har skrivits. I inledningen utgör tilltal en central del. Inom en militär organisation visar tilltal respekt för de högre, såsom nämnts i 2.5, och olika typer av formuleringar används med militär grad eller ställning i de flesta fall. Det är också en rutin som man lär sig när man är verksam inom en viss organisation. I denna studie är det viktigt att poängtera tilltalets betydelse.

Tabell 4. Tilltal och inledning

Rapport 1	<i>Rapport till Herr kommandörkapten BB, Vasa</i> Ingen separat inledningsstycke utan man går rakt till viktiga information.
Rapport 2	<i>Till staben för SBV</i> Inledning till rapport börjar ”Får härmed avgiva följande verksamhetsberättelse för år 1936”
Rapport 3	<i>Rapport till B-vikens distriktschef Herr kommandörkapten BB</i> Ingen separat inledningsstycke utan man går rakt till viktiga information.
Rapport 4	<i>Rapport</i> Ingen separat inledningsstycke utan man går rakt till viktiga information.
Rapport 5	<i>Till chefen i sjöbevakningsdistriktet P.</i> Ingen separat inledningsstycke utan man går rakt till viktiga information.
Rapport 6	<i>Till Staben för S.B.V</i> ”Med anledning av P.P.T:s brev ... får jag härmed avgiva följande verksamhetsberättelse...” på egen rad.

Det finns ingen separat inledningsstycke i rapporterna 1, 3, 4 och 5 utan man går rakt till ämnet. Rapporterna 2 och 5 börjar med en inledning som förklaring varför rapporten har utarbetats.

Alla andra utom rapport 4 börjar med tilltal. Rapporterna 1, 3 och 5 hänvisar till kommandörkapten BB som är distriktschef för sjöbevakningsdistriktet P. Tilltalet varierar i alla de tre rapporterna och det här behandlas närmare i 3.3.1.

Rapporterna 2 och 6 är båda verksamhetsberättelser och av detta skäl har skribenten valt ett tilltal som riktar sig till sjöbevakningsväsendet. Troligen har sjöbevakningsväsendets stab beordrat årlig rapportering om händelserna under det ifrågavarande året.

3.2.3 Mittdel

Mittdelen innehåller information från skribenten till mottagaren, till exempel beskrivning av händelse eller åtgärd. Skribentens sätt att ta upp informationen spelar en viktig roll för en logisk och enhetlig fortsättning av texten som gör den till en lyckad helhet.

Tabell 5. Mittdelen i rapporterna

Rapport 1	Förklaring av en händelse. Informationen framskrider logiskt och ger information om vem, var och varför.
Rapport 2	Stationens årliga verksamhetshändelser indelade i fem textstycken. Varje textstycke handlar om olika händelser eller verksamheter på bevakningsområdet.
Rapport 3	All information finns i mittdel.
Rapport 4	All information finns i mittdel.
Rapport 5	Personer och platser som anknyter till en händelse. Även de åtgärder som redan har vidtagits.
Rapport 6	Verksamheten på området behandlad i två delar. Den ena behandlar sjösättning och den andra åtgärder på ansvarområdet.

Två av rapporterna är verksamhetsberättelser och de följer samma struktur där varje händelse och prestationer under året finns skriven med datum. Dessutom tillfogar skribenten exakta platser och andra detaljer om händelsen. Samtidigt kan också noteras att alla rapporter är väldigt informativa och skapar en logisk helhet som framskrider genom texten. Som framgår av tabell 5 motsvarar alla rapporter kriterierna när man informerar en officer med högre grad.

3.2.4 Avslutning

Avslutningen i rapporterna innehåller sammanfattning eller förklaring till varför rapporten i fråga har skrivits.

Tabell 6. Avslutning i rapporterna

Rapport 1	Skribenten informerar om eventuell granskning av båten om den påträffas en gång till.
Rapport 2	I det sista stycket konstaterar skribenten att det inte har vidtagits åtgärder. Det här är preciserande stycket som ändamål är att fastställa informationen.
Rapport 3	Ingen separat avslutningsstycke.
Rapport 4	Ingen separat avslutningsstycke.
Rapport 5	I det sista stycket tar skribenten upp syftet med rapporten, dvs. att inleda en utredning. Rapporten slutar med underskrift och ställning. Datum finns i denna del.
Rapport 6	I det sista stycket konstaterar skribenten att det inte har vidtagits åtgärder. Det här är ett preciserande stycke med syfte att bekräfta informationen.

Rapporterna 3 och 4 har ingen strukturell avslutning medan rapporterna 2 och 6 har identisk avslutning troligtvis på grund av att de representerar en annan texttyp, dvs. de är verksamhetsberättelser. Antagligen har det funnits någon slags mall för hur man skriver en verksamhetsberättelse, dvs. hur många sjöräddningsuppdrag, vilka prestationer osv. som har gjorts under året.

Rapporterna 1 och 5 förklarar varför rapporten i fråga har skrivits. Rapport 5 ger en tydlig åtgärdsbegäran som avslutar rapporten. Rapport 1 informerar om vilka åtgärder som kommer att vidtas om båten påträffas på nytt.

3.2.5 Underskrift

Med hjälp av underskrift intygar man texten och dess innehåll.

Tabell 7. Underskrifterna i rapporterna

Rapport 1	<i>sbuserg</i> och handskrivna underskrift
Rapport 2	<i>Befälh.</i> och handskrivna underskrift <i>sb.u.serg.</i>

Rapport 3	<i>Åbo den 1 april 1936. Sb båtsm. DD (VMV - 4:s befälhavare)</i>
Rapport 4	<i>Jakobstad den 29/10 1936 befälh. CC sb.u-serg.</i>
Rapport 5	<i>EE undersergeant å bevakningsbåten "N.V. 47" Hela underskriften är maskinskriven. Avskrift riktighet bestyrker</i>
Rapport 6	<i>EE sbu.-serg. befälhavare Signeringen är handskriften ovanför titeln</i>

I alla rapporter finns underskrift varav tre är handskrivna och tre textade. I alla rapporter finns också militär grad (*sbuserg, sb.u-serg och sbu.-serg*= sjöbevakningsundersergeant samt *Sb båtsm*=båtsman) och fyra har nämnt tjänsteställning (*befälhavare, befälh., VMV-4:s befälhavare och undersergeant å "N.V.47"*) . Rapporterna 2 och 4 har samma skribent och underskriften har skrivits på samma sätt. Rapporterna 5 och 6 har också samma skribent men underskriften är inte lika. I rapport 5 nämns fartyget "N.V. 47" medan det i rapport 6 "N.V. 47" står i sidhuvudet. Dessutom står det i rapport 5 för ställning *undersergeant å bevakningsbåten "N.V. 47"* och i rapport 6 *sbu.-serg. befälhavare*.

3.2.6 Sammanfattning

I 3.2 har jag behandlat strukturen i rapporterna. Enligt analysen finns det inte någon slags dokumentmall men vissa drag är lika. Till exempel är rapporterna 2 och 6, som är båda verksamhetsberättelser, lika. De adresseras till samma organisation och de innehåller samma ärende som tidigare nämnts i 3.2.4. Det säkert har funnits någon slag ärendelista som mall som man följer. Alla andra rapporter är utarbetade av olika orsaker och på allmän nivå kan man konstatera att det finns vissa regelmässigheter gällande strukturen.

3.3 Språkliga särdrag i rapporterna

I detta avsnitt analyserar jag språket i rapporterna och svarar på den tredje forskningsfrågan. I analysen ingår hur skribenten har formulerat tilltalet eller hälsningsfrasen, vilka ortnamn som nämnts, är satser och meningar långa eller korta samt övrigt som var kännetecknande för 1930-talets svenska.

3.3.1 Tilltal

I de sex rapporterna finns några skillnader gällande tilltal, titlar och hälsningsfraser. Tilltal finns i alla utom en rapport där det står *Rapport* som rubrik. Två rapporter har riktats till staben för sjöbevakningsväsendet och tre rapporter har riktats till chefen för sjöbevakningsdistriktet. I dessa tre varierar tilltalet såtillvida att en nämner bara militärgrad, en bara ställning och en ställning och militärgrad. Förklaring till detta kan bero på olika skäl beroende på vilken rapport det är fråga om. Skribenten har varit formellt artig i rapport 3 (Rapport till B-vikens distriktschef Herr kommandörkapten BB) där det har använts militär grad (kommendörkapten), ställning (B-vikens distriktschef) och namn (BB). Tilltalet i rapport 5 (Till chefen i sjöbevakningsdistriktet P) kan syfta på att formell rapport har skickats till distriktschef men någon annan läser den i stället för denna mottagare (t.ex. kontorist). Tilltalet i rapport 1 (Rapport till Herr kommandörkapten BB, Vasa) kan syfta på att skribenten redan har rapporterat gällande samma händelse och den här rapporten är bara fortsättning på detta.

De rapporter som är riktade till sjöbevakningsväsendets stab är två verksamhetsberättelser. De är antagligen årliga rapporter som ska skickas in varje år senast vid årets slut. Därför är valet av tilltal klart för rapporter av detta slag.

Rapporten som börjar med *Rapport* avviker från de andra. Innehållet i rapporten avviker inte jämfört med rapport 1 som också kan kategoriseras som händelserapport. Rapport 4 kan eventuellt vara en tilläggs-rapport som hör ihop med någon annan utredning som gjorts tidigare.

3.3.2 Ortnamn och datum

I rapporter nämndes många ortnamn. De är alla belägna vid Bottniska viken som P-distriktets verksamhetsområde omfattar. Den enda avvikelserna är rapport 3 där det står Åbo i underskriftsraden. Enligt Säteri (1969:171) förflyttades fartyget VMV4 till Åbo distriktet men

antagligen hörde det under P-distriktschef på grund av att rapporten är riktas till honom. I tabell 8 listas de ortnamn som nämns i rapporterna.

Tabell 8: Ortnamnen i materialet.

Jakobstad	Yxpila	Nykarleby
Mässkär (sjöbevakningsstationen)	Malax	Tankar
Bosund by av Larsmo	Vasa, Wasa	Storgrundet
Gamlakarleby	Nygrundet	Fåfång skär i Stockesund
Rahja	Grundö	Kackursvik
Alholmen	Stockö	Fåfångskär

Mässkär är den enda fasta sjöbevakningsstationen som nämns i rapporterna. Utöver detta nämns i rapport 1 att man ”*seglade förbi stationen*” men ingen närmare plats anges. I ett annat fall kan det förmodas att de andra rapporterna är skriva på fartyg, vilket också underskriften *befälhavare* eller ”NV47” antyder.

Datum har skrivits olika i varje rapport. De olika sätten att skriva sammanfattas i tabell 9.

Tabell 9: Datum i materialet

Rapport 1	Rapport 2	Rapport 3	Rapport 4	Rapport 5	Rapport 6
den 2 X -36	den 31 Dec 1936	den 1 april 1936	den 29/10 1936	den 24 oktober	den 31 dec. 1936
den 18 IX	den 1sta jan. den 10 samma månad		den 24 dennes den 25te	den 21 dennes	den 27 maj den 24 oktober
	den 24 april				den 28 innevarande månad
	den 13 maj				
	den 27 juli				
	den 23 okt.				

Datering i rapporterna finns på den första raden i tabell 9. De andra datumen i rapporterna finns på de andra raderna i tabell 9. Allmänt kan man konstatera att det inte finns ett enhetligt sätt att skriva datum. I de flesta fall har man valt *den + siffra + månad* men det används också romerska siffror och *dennes* eller *innevarande månad* som båda syftar på innevarande månad. Utöver det finns (rapport 2 och 4) *siffra + sista bokstäver*, till exempel 1sta och 25ta, dvs. *första* och *tjugofemte*. Mot den bakgrunden att rapporterna 2 och 4 samt 5 och 6 har samma skribent kan man inte dra slutsatser på grund av att skribenten har använt olika sätt att datera.

3.3.3 Kännetecknande drag i språket

Som tidigare nämnts om svenska språket i 1930-talet kan man tydligt se kännetecknande drag för nysvenska i rapporternas text. I rapporterna kan man se också några yngre nysvenska drag såsom verbens längre former *hava* och *avgiva* (se tabell 10). I rapporter används också ofta partikelverb, *såsom ilandföras, inrapportera, fastsättes, kvarlämna och överlämna*, som är betecknande för yngre nysvenska. I tabell 10 har insamlats ålderdomliga ord och i tabell 11 ord med avvikande ortografi. Utöver finns det övriga avvikande uttryck, såsom *underlydande patrullbåten, var vinden i av tagande och nykterhetspolisen*.

Tabell 10: Ålderdomliga ord

Ord/fras	ordklass	förklaring	Rapport
å	preposition	på	2,4,5,6
hava	verb	längre form av ha	6
avgiva	verb	avge, längre from	2,4,6
den 24 dennes klo ...	-	innevarande månad	4
den 21 dennes klockan ...	-	innevarande månad	5
tvänne	räkneord	två	4
gåva [!]	verb	ge	4
meddels	preposition	medels / med hjälp av	4
ehuru	subjunktion	trots att, fästän	4
icke	adverb	inte	1,2

Tabell 11: Avvikande ortografi

Ord/fras	ordklass	förklaring	Rapport
anmärkning	substantiv	anmärkning	2
avgivga	verb	avge	4
devert	substantiv	dävert	3
gäres	verb	göra	3
tjuvskjytta	substantiv	tjuvskytte	2
utstärkts	partikelverb	sträcka ut	2
gordes	verb	gjordes	4

Som framgår av tabellerna 10 och 11 kan man konstatera att skribenten i rapport 4 (också rapport 2) har använt mest ålderdomliga ord som kan vara beroende på social bakgrund, ålder eller dialekt. En vidare analys skulle förutsätta närmare information om skribentens bakgrund. De andra rapporterna har bara några ålderdomliga ord men har avvikande ord som i detta sammanhang kan tolkas så att skribentens dialekt har påverkat texten i den skrivna rapporten.

3.3.4 Satser och meningar

Språket i rapporterna är mycket formellt och meningarna är långa. Som nämnts tidigare har språket kännetecknande drag från den nysvenska perioden trots att det redan har gått 30 år sedan den avslutades. Det betyder också att språkliga förändringar sker långsamt och att rester av gamla skrivformer kan leva kvar länge hos enstaka individer. Det kan också bero på skribentens samhällsklass men det kan tyvärr inte bevisas i denna kandidatuppsats. Analysen visar dock att rapport 4 innehåller tydligt mest ålderdomliga eller avvikande ord än de andra rapporterna. I alla rapporter det har använts partikelverb och meningarna långa och kompletteras med bisatser. På allmän nivå kan också konstatera att hälften av meningarna innehåller bisats som tilläggsinformation.

4 Sammanfattning och diskussion

Syftet med undersökningen var att analysera strukturen och språket i de utvalda rapporterna från Sjöbevakningsväsendet Norra distrikt år 1936. Metoden är kvalitativ och jag tillämpar Hellspongs (2001) modell för textanalys. I avhandlingen ville jag få svar på tre forskningsfrågor. För det första hur har rapporterna sammanställts, för det andra vilken struktur de har och för det tredje vad som är kännetecknande för språket.

Alla rapporter verkar vara informativa och de fyller sin uppgift. De bildar en helhet där texten framskrider logiskt.

Med tanke på vad är kännetecknande för språket innehåller några av rapporterna flera ålderdomliga språkliga särdrag än de andra. I de övriga finns bara några ålderdomliga ord. I de övriga finns det också dialektala ordformer. Detta resultat visar att det ännu på 1930-talet förekommer tydliga språkliga särdrag från yngre nysvenska. Till dem kan räknas rapporternas meningar som är långa och många bisatser som ger tilläggsinformation. Det används också partikelverb som gör att språket är tyngre och mer formellt. Dessa drag kan också sägas beskriva formell stil i dagens svenska.

I studien analyserades också tilltal och datering. Tilltal varierar gällande syftet med varje rapport. Alla rapporter slutar med underskrift. Datering finns också på varje rapport men inte på samma plats.

På allmän nivå kan man konstatera att skribenten har haft frihet att välja strukturen i rapporten, dvs. det har sannolikt inte funnits tillgång till en dokumentmall på denna tid. Därför är det också värt att poängtera att strukturen i rapporterna liknar varandra i hög grad och innehåller vissa samma drag.

Sjöbevakningsväsendet var en ung organisation när de analyserade rapporterna utarbetades år 1936. Flera faktorer kan ha bidragit till språket och strukturen i de undersökta rapporterna. En faktor är att det inte fanns en färdig dokumentmall att använda. En annan faktor kunde vara att personalen var från olika bakgrund och det ännu inte fanns ett gemensamt utbildningssystem som skulle garantera samma kunskaper för alla skribenter. Slutligen kan också konstatera att skribenternas sätt att skriva uppvisar kännetecknande drag för just militär kontext, såsom tilltal och signering med militärgrad.

Ett sätt att gå vidare med rapporter från Sjöbevakningsväsendet kunde vara att ta hänsyn till skribentens bakgrund, t.ex. vad gäller dialektal variation.

Litteratur

Adelswärd, Viveka, 1995: *Institutionella samtal – struktur, moral och rationalitet*. Folkmålsstudier Vol 36. s. 109–137.

Bergman, Gösta, 1968: *Kortfattad svensk språkhistoria*, Prisma Magnum. Lund.

Fremer Maria, 1998: Tilltal och omtal i samtal. Språkbruk, 2. s. 10–17.

Försvarsmakten, 2017: *Allmänt tjänstereglemente*.

Hellspång, Lennart, 2001: *Metoder för brukstextanalys*. Lund. Studentlitteratur.

Hellspång, Lennart & Ledin, Per, 1997: *Vägar genom texten – Handbok i brukstextanalys*. Lund. Studentlitteratur.

Institutet för språk och folkminnen, 2025: <https://www.isof.se/svenska-spraket/klarsprak/lar-dig-mer-om-klarsprak/vad-ar-klarsprak>. 19.3.2025.

Maritimcentret Vellamo, 2025: <https://www.merikeskusvellamo.fi/merivartiointia-90-vuotta/>. 24.2.2025.

Molde, Bertil & Ståhle, Carl Ivar, 1970: *1900-tals svenska*. Berlings. Lund

Pettersson, Gertrud, 2005: *Svenska språket under sjuhundra år. En historia om svenskan och dess utforskande*. Lund: Studentlitteratur.

Saressalo, Lassi, 2022: *Tarinoita rajalta*. 2.painos. Rajavartiolaitos. Helsingfors.

Sundbäck, Esa, 2005: *Merivartiointia 75 vuotta*.

Säteri, Kai, 1969: *Rajavartiolaitos 1919-1969 – 2.Osa Merivartiolaitos*. Rajamme Vartijat Ry.

Tolvanen, Eveliina, 2016: *MYNDIGHETSKOMMUNIKATION PÅ TVÅ SPRÅK – pensionstexter på svenska och finska i Finland och Sverige i ett systemisk-funktionellt perspektiv*. Turun yliopisto. Turku.

Terminologicalentralen, 2024: <https://termipankki.fi/tepa/sv/s%C3%B6k/rapport> 26.09.2024.

Bilagor

Bilaga 1. Rapport till Herr Kommendörkapten BB, Vasa

MERIVARTIOLAITOS P-PIIRI
GAKA

N:o _____ Liittyy: _____
 Koskee: _____

År 1876, den 25-76

Report till Herr Kommandörkap-
 ten B. Bergström, Vasa.

För härmed anmäla att den galles,
 som den 18 IX kl. 10,00 sejlade förbi
 statimmen icke var den som vi här
 trog den för. Troligen dock Pargas
 skeer Himitoko. Den var på resa
 från Pargas med kalkstensmjöl
 för Malin Handelslag där den
 lossade lasten och här troligen
 inträffat läst i Vasa senare.
 I går siktades den här på sydgå-
 ende i sjön men vi voro vi borta
 med baten, varför vi icke voro
 i tillfälle att närmare kontrol-
 lera. Skulle med det första
 inrapportera om vilket omfang
 och på vilka vägar eventuella
 smuggheri lyckats iludgöras
 i Vasa-revet. Skusen: P. Bergström

RENSKRIVNING:

den 2 X -36

Rapport till Herr Kommendörkapten BB, Vasa.

Får härmed anmäla att den galen, som den 18 ix kl. 10.00 seglade förbi stationen icke var den som vi här togs den för. Troligen dock Pargas eller Kimitobo. Den var på resa från Pargas med kalkstensmjöl för Malax handelslag, där den lossade lasten och här troligen intagit trälast i Vasa senare. I går siktade den här på sydgående i sjön men vara vi borta med båten, varför vi icke vara i tillfälle att närmare kontrollera. Skall med det första inrapportera om i vilket omfång och på vilka vägar eventuell smuggelsprit lyckats ilandföras i Vasa
sb.userg. <underskrift>

Bilaga 2. Till staben för SBV

S. B. V.
MEKA

Jakobstad, Mäsksär den 31 Dec 1936.

Till Staben för SBV.

Är härmed avgifva följande verksamhetsberättelse för år 1936.

Vinterberäkningen påbörjades den 10de Jan. 1936 och sammanslogs den 10 samma månad med # 1163 vilken pågick utan någon anmärkning tills vår utrustningen påbörjades den 20 april för # 1163 och den 24 april med stationens hjälpbåt # 1156.

Den 13 maj påbörjades reglationskampanjen vilken fortfarande pågår.

Den 27 juli utdrogs den Redaktör J. Vekhaagjas från Wasa segeljakt vilken kastats upp på stranden av Mäsksär in till Mäsksärs hamn.

Den 23 okt. transporterades nyckterhetspolisen Sander Skog från Grundö holme till Stacksors vik vilken transport tog en tid av 15 min. Sander Skog blev samma dag opererad i Malmåka sjukhuset i Jakobstad för blindtarmsinflammation.

För övrigt har under patrulleringsfärder både dag och natt såväl i öppna sjön som i skärgården vilken utsträckt i S. till Tankar och i S. till Nykarleby skärgård icke av oss observerats några spjuttransporter.

Beslag har ej gjorts, ej heller har bränniner, ljuvskyttar eller tyvfishare påträffats, icke utfört några vidare sjö- eller egendomsräddningar.

Befälh. B. O. Lindqvist
S. B. V. styg.

RENSKRIVNING

Jakobstad, Märskär den 31 Dec 1936

Till staben för SBV

Får härmed avgiva följande verksamhetsberättelse för år 1936.

Vinterbevakningen påbörjades den 1sta Jan. 1936 och sammanslogs den 10 samma månad med HV63 vilken pågick utan någon anmärkning tills vårutrustningen påbörjades den 20 april för HV63 och den 24 april med stationens hjälpbåt AV6.

Den 13 maj påbörjades seglationskampanjen vilken fortfarande pågår.

Den 27 juli utdrogs Herr redaktör F. Vekkaaja från Wasa segeljakt vilken kastats upp på stranden av Mässkär in till Mässkärs hamn.

Den 23 okt. transporterades nykterhetspolisen Leanderskog från Grundö holme till Kackursvik vilken transport tog en tid av 15 min. Nämda skog blev samma dag opererad å Malmska sjukhuset i Jakobstad för blindtarmsinflammation.

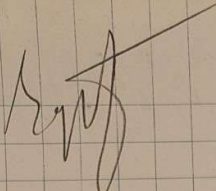
För övrigt har under patrulleringsfärder både dag och natt såväl i öppna sjön som i skärgården vilken utsträcks i N till Tankar och i S till Nykarleby skärgård icke av oss observerats många sprittransporter.

Beslag har ej gjorts, ej heller har lönnbrännerier, tjuvskjyttar eller tjuvfiskare påträffats, icke utfört några vidare sjö- liv eller egendomsräddningar.

Defälh. CC

sbu.serg.

Bilaga 3. Rapport till OB-vikens distriktschef Herr kommandörkapten BB

 Rapport
 till
 OB-vikens distriktschef
 Herr Kommandörkapten H. Engquist.

Härmed får under teckenad ämnäla:
 att när propelleraxlarna i b. ll. b-4 togs
 ut observerades att hålen i de för ligg-
 kansallagers baskarna det skulle vara
 uppbäras för att på rum åt de nya kon-
 salsbussningarna. De nya konsalbus-
 sningarna gäres grövre än de gamla, me-
 dan lagergångar fastsättes på de nya
 propelleraxlarna.

Gätdeverten som blev skänd i från Waxa
 är för kort, densamma behöves i skarsas
 och börjas för att bli lika som den andra
 Gätdeverten. Om kortnadsfärlaget för dövs-
 ten nitet blir godkänt, så snart arbetet
 för tillverkning och fastsättning av en
 ny dövsfat som redan är godkänt
 slapas.

Åbo den 1 april 1936.
 S. b. m. E. R. Lindblad.
 (b. ll. b-4.2 befälhavare.)

Gärskarna ettan
 i alla tvärens skalle
 hanterade

RENSKRIVNING:

Rapport till B-vikens distriktchef Herr kommendörkapten BB

Härmed får undertecknad anmäla: att när propelleraxlarna å VMV -4 togs ut observerades att hålen i de färdiga konsollagerbackarna 3 st skulle måsta upp barras för att få rum åt de nya konsolbussningarna. De nya konsolbussningarna gäres grövre än de gamla medan lagergångar fastsättes på de nya propelleraxlarna.

Båtdeverten, som blev sänd i från Wasa är för kort densamma behöver i skarvas och böjas för att bli lika som den andra deverten. Ifall kostnadsförslaget får deverten xx blir godkänt så måste arbetet för tillverkning och fastsättning av en ny devert xx som redan är godkänt slapas.

Åbo den 1 april 1936

Sb. båtsm. DD

(VMV -4:s befälhavare)

Hyväksyttu

vastattava että saa tulla toimeen yhdellä taavetilla <underskrift>

Bilaga 4. Rapport

S. B. W.

MEKA

Rapport.

Lördagen den 24 denes kl. 19,30 gick bogserbåten "Marino" på grund WNW från Mässhär i det s.k. Nygrundet. Nämda Marino kom från Nykarleby och var på väg till Jakobstad samt tillhörde firmen Eriksson i nämnda stad. Marino avgav nödsignaler medels vissel och blås. Vid grundstötningstillfället rådde tjocka med vinden från S och cirka 5 f. med hög sjö. På AV 26 för tillfället var på patrull N. vart avgick undertecknad med HV 63 men då ingen hjälp kunde ges de nödställda från nästnämnda farttyg övergick jag till lotemotorbåten från Mässhärs lotsstation. Såd. loterbåten sattes genast kurs på Mässhär samt efter ankomsten dit togs lossar, rodbåt samt från HV 63 livbojar (vilken även återkommit stationen) varefter avgicks ångor till haveristen. Från staden ankom tvänne bogserbåtar vilka gävo ljus medels strålkastare. Sill följde av mörker, rängtjocka och svåra brottjörar kunde ej någon hjälp ges de nödställda 4 man ehuru försök gjordes till det yttersta, genomvätta in på bara kroppen beslöts efter samråd med bogserbåten utvända till stationen samt ångor avgå till haveristen vid daggroningen. Återkom Mässhär kl. 01,00 den 25 te. Bogserbåtarna kvarlämnade nära haveristen samt även en motorbåt från firmen Eriksson. Kl. 04,00 tiden var vinden i öva tagande och 05,15 avgingo samtliga båtar från olycksplatsen till Skholmen. Genast efter 06,00 uppspringdes lotsstationen från Skholmen att besättningen efter utställningarna mödor i haveristen blivit hägade med rodbåt vilken kunde nåkas efter att vinden mojanat av och himlen klarnat varvid bättre sikt erhöles.

Jakobstad den 29/10/1936.
 Befälh. S. A. Lindqvist
 S. u. avg.

RENSKRIVNING:

Rapport

Lördagen den 24 dennes klo 19,30 gick bogserbåten "Marina" på grund WNW från Mässkär å det s.k. Nygrundet. Nämnda Marina kom från Nykarleby och var på väg till Jakobstad samt tillhörde firman Eriksson i nämnda stad. Marina avgav nödsignalen meddela vissel och bloss. Vid grundstötningstillfället nådde tjocka med vinden från S' och cirka 5 B med hög sjö. Då AV6 för tillfället var på patrull N-vart avgick undertecknad med HV63 men då ingen hjälp kunde ges de nödstädda från sistnämnda fartyg övergick jag till lotsmotorbåten från Mässkär lotsstation. Med lotsbåten sattes genast kurs på Mässkär samt efter ankomsten dit tog trossar, roddbåt samt från HV63 livbojar (vilken även återkommit stationen) varefter avgicks å nya till haveristen. Från staden ankom tvänne bogserbåtar vilka gåva ljus meddels strålkastare. Till följd av mörker, rängtjocka och svåra brottsjöar kunde ej någon hjälp ges de nödstädda 4 man ehuru försök gordes till det yttersta genomvåta in på bara kroppen beslöts efter samråd med bogserbåten återvända till stationen samt å nya avgå till haveristen vid dag gryningen. Återkom Mässkär kl: 01,00 den 25ta. Bogserbåtarna kvarlämnade nära haveristen samt även en motorbåt från firman Eriksson. klo: 04,00 tiden var vinden i av tagande och 05,15 avgivga samtliga båtar från olycksplatsen till Alholmen. Genast efter 06,00 uppringdes lotsstationen från Alholmen att besättningen efter utståndna mödor å haveristen blivit bärgade med roddbåten vilka kunde nalkas efter att vinden mojnät av och himlen klarnat varvid bättre sikt erhöles.

Jakobstad den 29/10 1936

befälh.

sb. u-serg. CC

Bilaga 5. Till chefen i sjöbevakningsdistriktet P

Avskrift.

Till chefen i sjöbevakningsdistriktet P.

Då den sjöbevakningen underlydande patrullbåten "N.V. 47" den 21 dennes klockan 16,30 patrullerade i Stockö sund anträffades utanför Fåfångskär benämnda holme en i vattnet gillrad sikryssja, vilken då densamma undersöktes av sjöbevakningsmännen Johannes Kalund, Ragnar Öster och Verner Kronqvist befanns innehålla 10 stycken sikar. Sikarna utsköptes och ryssjan omhändertogs följande dag av patrullbåten, som införde ryssjan till Yxpila hamn och där överlämnade densamma i förvar hos polisen i sagda hamn. Vid verkställid efterforskning framgick att ryssjan ägdes av fiskaren Axel S n q v i s t, bosatt i Bosund by av Larsmo socken,

Ovanstående får jag härmed anmäla för vidtagande av laga åtgärder emot Hgarönsav ryssjan. Gamlakarleby, den 24 oktober 1936.

A l g o t J o h a n s s o n.
undersergeant å bevakningsbåten "N.V. 47".

Avskriftens riktighet bestyrker

Bilaga 6. Till Staben för S.B.V

S. B. V.
 "N. V. 47"
 Jakobstad, den 31 Dec. 1936.

Till Staben för S. B. V.

Med anledning av P. P. Tis brev N:o 1883 meddelad order får jag härmed avgiva följande verksamhetsberättelse för år 1936:

Den 27 maj var båten klar för bevakningstjänst ända till den 28 innevarande månad, då båten togs på slip & Basteds motorverkstad i Jakobstad och uppläggningsarbetet pågår.

Bevakningsområde från Nahja i norr till Storgundet i söder och ända intill Jakobstad; under dessa patrulleringsfärder både dag och natt i öppna havet och i skärgården har ej av oss observerats varken spritfartyg eller båtar, ej heller någon annan smuggling. Smugglingen är tillvidare slut å dessa farvatten.

Beslag har ej gjorts inom distriktet. Ej heller hava vi påträffat lönnbrännerier, livräddningar, sjöräddningar, ej heller tjuvskyttar. Den 24 oktober togs en sikryssa upp vid Päfång skär i Stockesund och infördes och överlämnades till polisstationen i Yxpila.

J. Sigvaldsson
 sbu.-serg. befälhavare.